

Кж. I 1257/00

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Љубомира Вучковића, као председника већа, Новице Пековића и Драгомира Милојевића, као чланова већа, и саветника Гордане Маравић, као записничара, у кривичном предмету против оптужених Кида Наима и др., због кривичног дела удруживања ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези става 1. и члана 125. Кривичног закона Савезне Републике Југославије решавајући поводом жалби бранилаца оптужених адвоката Теки Бокшија из Ђаковице, Драгана Зоњића и Крсте Танасковића из Београда, изјављених против пресуде Округног суда у Лесковцу број К. 152/99 од 23.6.2000. године, након седнице већа одржане у смислу члана 371. ЗКП у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца Србије и у присуству бранилаца оптужених адвоката Крсте Танасковића, Драгана Зоњића и Мојце Шиверт по заменичком пуномоћју дана 29.9.2000. године, донео је

ПРЕСУДУ

УВАЖАВАЈУ СЕ делимично жалбе бранилаца оптужених Кида Наима из Црмљана и Алија Хасана из Кралана, СО Ђаковица, па се ПРЕИНАЧУЈЕ пресуда Округног суда у Лесковцу број К. 152/99 од 23.6.2000. године у односу на ове оптужене само у погледу одлуке о казни, тако што Врховни суд Србије ОСУЂУЈЕ оптуженог Кида Наима и Алија Хасана за кривично дело удруживање ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези става 1. и у вези члана 125. КЗ СРЈ на казне затвора у трајању од по 2-две године и 6- шест месеци у које се урачунава време које је оптужени Кида Наим провео у притвору почев од 27.8.1998. године а Алија Хасан од 8.11.1998. године па надаље.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване у преосталом делу жалбе бранилаца оптужених Кида Авдија, Кида Шкељзена, Кида Неџета, Кида Шабана, Кида Генца, Херећи Бека и Херећи Хамдије, изјављене против исте пресуде у односу на ове оптужене.

Образложење

Побијаном пресудом оглашени су кривим Кида Наим, Кида Авди, Кида Шкељзен, Кида Неџет, Кида Шабан, Кида Генц, Хереће Бек, Херећи Хамдија и Алија Хасан због једног кривичног дела удруживања ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези става 1. и у вези члана 125. КЗ СРЈ. Првостепени суд осудио је Кида Наима и Алија Хасана на казне затвора од по 3-три године, Кида Авдија, Кида Неџета и Херећи Бека на казне затвора од по 2-две године и 6-шест месеци, а Кида Шкељзена, Кида Шабана, Кида Генца и Херећи Хамдију на казне затвора од по 1-једне године и 10-десет месеци.

Оптуженима Кида Наиму, Кида Авди, Кида Шкељзену, Кида Нецету, Кида Шабану и Кида Генцу урачуна се у изречену казну време проведено у притвору почев од 27.8.1998.године а Херећи Беку од 12.9.1998.године, Херећи Хамдији од 14.9.1998.године и оптуженом Алија Хасану од 8.11.1998.године, па надаље.

Сваки оптужени понаособ обавезан је да суду плати трошкове кривичног поступка у износу од по 840 динара и трошкове судског паушала у износу од по 3.000 динара.

Против ове пресуде жалбе су изјавили:

- заједнички браниоци свих оптужених адвокати Теки Бокши из Ђаковице, Крста Танасковић и Драган Зоњић из Београда и то:

- адвокат Теки Бокши због битних повреда одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о кривичној санкцији с предлогом да Врховни суд Србије укине побијану пресуду и предмет врати на поновно одлучивање, односно да исту преиначи оптужене ослободи од оптужбе или да преиначи побијану пресуду у погледу одлуке о казни и блаже казни све оптужене. Бранилац захтева за себе и оптужене обавештење о времену одржавања седнице другостепеног већа.

- адвокати Крста Танасковић и Драган Зоњић због одлуке о казни с предлогом да Врховни суд Србије ублажи казне оптуженима и да браниоци буду обавештени о времену одржавања седнице другостепеног већа.

Републички јавни тужилац Србије у писменом поднеску број Ктж. 1286/00 од 25.8.2000.године предложио је да се одбију као неосноване жалбе бранилаца оптужених и потврди првостепена пресуда.

Врховни суд Србије одржао је седницу већа у смислу члана 371. ЗКП у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца Србије, а у присуству бранилаца оптужених адвоката Крсте Танасковића, Драгана Зоњића и Мојце Шиверт по заменичком пуномоћју, па је након разматрања кривичног списка заједно са побијаном пресудом и писменим предлогом Републичког јавног тужиоца, оценивши наводе жалби нашао:

Жалбе бранилаца оптужених у односу на оптужене Кида Наима и Алија Хасана су основане, а жалбе истих бранилаца у преосталом делу у односу на остале оптужене нису основане.

Испитујући првостепену пресуду по службеној дужности у смислу члана 376. став 1.тачка 1. ЗКП, да ли је суд учинио коју битну повреду одредаба кривичног поступка у пресуди или поступку који је претходио њеном доношењу, Врховни суд Србије није нашао такве повреде поступка а такође ни повреде које у жалби истиче бранилац оптужених адвокат Теки Бокши.

Овај бранилац оптужених налази да је првостепена пресуда незаконита и неправилна, те да је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 364.став 1.тачка 11. ЗКП, јер првостепена пресуда нема разлога о одлучним чињеницама, изрека је неразумљива, а поред тога налази и повреду из члана 364.став 2. ЗКП, јер су одлуке суда достављене оптуженима на нематерњем језику који неки од оптужених не разумеју.

На главном претресу на записнику од 9.12.1999.године, 12.1.2000.године и 2.2.2000.године на којем су рочишту испитани сви оптужени - констатовано је присуство овлашћеног судског тумача за албански језик, што значи да је оптуженима било обезбеђено право на праћење поступка и учешће у кривичном поступку на матерњем језику путем превођења и судског тумача. На главном претресу упознати су и са одлуком суда која је укратко и образложена на последњем рочишту када је главни претрес закључен што значи да је оптуженима одлука суда саопштена на матерњем језику, па у конкретном случају језик на којем је састављен писмени отправак одлуке није утицао на право на одбрану оптужених или пак на законитост и правилност првостепене пресуде. На све претходно наведено Врховни суд указује уз оцену да је првостепени суд правилно поступио и да у таквом поступању нема битне повреде одредаба кривичног поступка.

Даљим испитивањем првостепене пресуде у светлу жалбеног основа који се односи на повреде кривичног поступка, Врховни суд оцењује исте неоснованим, јер је изрека пресуде разумљива, а разлози потпуни, јасни и логични. На страни 5 до 7 пресуде првостепени суд детаљно наводи из којих доказа је утврдио које одлучне чињенице, проверавајући извођењем доказа материјалне одбране оптужених и коначно након свестране оцене изведених доказа суд образлаже своје чињеничне и правне закључке.

С тим у вези, прелазећи на испитивање пресуде поводом жалбе истог браниоца оптужених, а из основа погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, Врховни суд Србије оцењује да је управо супротно првостепени суд потпуно и правилно утврдио чињенично стање. То је резултат ваљане оцене доказа - пре свега материјалних одбрана оптужених од којих свака понаособ, осим одбране Херећи Хамдије представљају делимично признање одлучних чињеница, односно оптужени само поричу

добровољност приступања терористичкој организацији "ОВК". Међутим, такве одбране проверене су извођењем прикупљених материјалних доказа и саслушањем сведока, што је све резултирало чињеничним стањем утврђеним са сигурношћу и ваљано образложеним у првостепеној пресуди.

Према томе, ни правни закључак првостепеног суда којим се противправне активности оптужених квалификују као кривично дело удруживања ради непријатељске делатности из члана 136. став 2. у вези става 1. и у вези члана 125. КЗ СРЈ, није наводима жалбе овог браниоца доведен у питање.

Даље испитујући првостепену пресуду поводом жалбе овог браниоца оптужених, али и осталих бранилаца адвоката Крсте Танасковића и Драгана Зоњића, који изјављују жалбу само у погледу одлуке о казни, Врховни суд оцењује овај део одлуке суда само делимично као правилан и то у односу на оптужене Кида Авдија, Кида Нецета, Кида Шабана, Кида Шкељзена, Кида Генца, Херећи Бека и Херећи Хамдију. У конкретном случају правилно су оцењене олакшавајуће околности на страни оптужених - да су неосуђивани, њихово коректно држање и делимично признање у току кривичног поступка па у недостатку отежавајућих околности, уз ваљану оцену степена кривичне одговорности и друштвене опасности извршеног кривичног дела, изречене казне овим оптуженима сваком понаособ су адекватне свим релевантним околностима и стога подобне да остваре сврху кажњавања учинилаца кривичних дела како то предвиђа кривични закон.

Наводи жалби бранилаца оптужених у односу на ове оптужене нису основани и немају утицаја на правилност одлуке о казни.

Са друге стране Врховни суд Србије је поводом жалбе бранилаца ценио све околности које су условиле одлуку о казни у односу на оптужене Кида Наима и Алија Хасана, па налази да првостепени суд није одмерио адекватну казну овим оптуженима у односу на степен кривичне одговорности, односно олакшавајуће околности које су утврђене на страни оптужених. Ови оптужени признали су чињенично извршење кривичног дела у питању коректно су се држали у току кривичног поступка и до сада су неосуђивани па Врховни суд Србије поново цени исте околности и у процесу индивидуализације казни закључује да је изречена казна овим оптуженим превисока и исту замењује казном затвора за сваког оптуженог у трајању од по две године и шест месеци са урачунатим притвором како је наведено у изреци пресуде.

Врховни суд Србије налази да је управо та казна права мера кажњавања ових оптужених за учињено кривично дело и као таква подобна да оствари сврху кажњавања учинилаца кривичних дела у оквиру опште сврхе изрицања кривичних санкција (члан 5. став 2. и члан 33. КЗ СРЈ).

Због напред наведених разлога, одлучено је као у изреци пресуде све у смислу члана 387. и члана 384. ЗКП.

Записничар,
Гордана Маравић, с.р.

Председник већа
судија,
Љубомир Вучковић, с.р.

За тачност отправка

ср

1367

FHP-1367, SA, II, 21/2